

vele. Ma már tudom, hogy sosem lesz „kész”. De őszintén remélem, s mély meggyőződéssel bízom is benne, hogy fiam tovább gyarapítják majd a gyűjteményt.

A „Galéria 12” Budapest XII. kerületének művészei számára hirdette meg „Korpusz” témában húsvét előtt a kiállítási lehetőséget. E Galériára oda kell figyelni, mert itt már máskor is voltak érdekes és szép kiállítások. (Bp. XII., Hajnóczy J. u. – Csaba u. sarka) Ezúttal 37 művész állított ki a legkülönbözőbb művészeti ágakban. A grafikát Vén Zoltán „korpusz” című, egy lapon két rézkarctechikájú műve képviselte. Mocsáry Mária textilmunkával vett részt, és a megnyitón is jelen volt.

Nevezetes események még: Feszt László kiállítása Székesfehérváron (erre lehetőség szerint még visszatérünk). Bardócz Lajos erdélyi grafikus kiállítása Budapesten a Vármegye Galériában, Időhidak címmel. A tárlat július 30-ig tekinthető meg keddtől péntekig 10-18 óra között.

A finnországi Exlibris Aboensis társaság meghívta Ürmös Pétert, szakmai előadás megtartására. Előadásának témái a magyar ex libris a XX. században, és a mai magyar ex libris. Az előadásra pünkösdkor került sor. Részletes beszámolót következő számunkban fogunk közreadni.

Több cikkünk szerzője, Vasné Tóth Kornélia nemcsak mint grafikai cikkek írója ismert, hanem más területeken is bűvárkodik. Ennek egyik bizonyítéka most megjelent új könyve, az „Élő diáknyelv. Két város, húsz év tükrében.” (Kiadta a Novum Publishing Kft., Sopron)

A budapesti csoport az elmúlt évadban több érdekes és hasznos alkalmat nyújtott nemcsak a kör tagjainak, hanem az esetenként megjelent vendégeknek is.

2009 szeptemberében Kass Jánossal beszélgetett Gál József.

Októberben a Népligetben Pesti László tartott vezetést, melynek keretében megnéztük a „KBK 50 éve” emlékére ültetett fát, valamint a Fery Antal emlékfát.

Novemberben Antalné Tari Zsuzsa vetített képes előadása hangzott el a „Grafika és építészet” címmel.

Decemberben a szokásos Mikulás-est, 2010 januárjában az éves program megbeszélése.

2010. februárban Ürmös Péter ismertette Jaschik Álmos grafikus munkásságát.

Márciusban Katona Csaba emlékezett nagyapjára, Katona Gábor gyűjtőre.

Áprilisban Skornyák Ferencné beszélt és vetített képekkel bemutatta Németh Nándor grafikust.

Májusban Pesti László az Orczy kertet, júniusban a Károlyi kertet mutatta be.

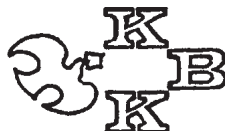
Az utóbbi időben találkoztunk már a kisgrafikák olyan másolataival, melyeket az alkotó xerox másológéppel készített, sőt lapja az ő eredeti aláírását is tartalmazta.

Ez az etikátlan eljárás rontja az ex libris jó hírnevét.

Ilyen „művek” a gyűjtemények felhígulásához vezetnének, ezért e módszer alkalmazását a legerélyesebben elnezzük!

Az Egyesület internetes honlapja a www.kisgrafika.hu címen érhető el.

LAPSZEMLE

(Szerkeszti Soós Imre)

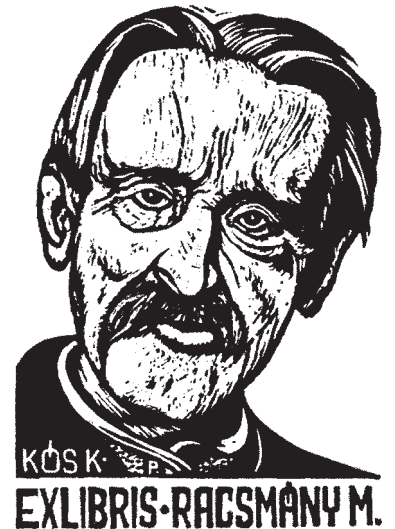
A Debrecenben megjelenő Néző•Pont 2010. február-márciusi száma 128 oldalon át sugározza az olvasóknak szánt ismereteket. A lapot író, szerkesztő, és kiadó Vitéz Ferenc egy személyben kíséri figyelemmel nemcsak a Tiszántúl, hanem az egész ország kulturális életét. Legfőbb értéke e forrásműnek az életszerűség. Úgy követik ebben egymást a közlemények, amilyen ütemben a szerkesztő asztalára az információk érkeznek. A naprakészség érdekében eltér a folyóiratoknak attól a szerkesztési gyakorlatától, mikor rovatok karámjába kényszerítik a lap tartalmát. Ez teszi egyedülállóvá, egyben élvezetes olvasmányá Debrecen immár harmincadik kötetét megért, becses kiadványát.

Szilágyi Imre linómetszete, X3, Op. 1135 (2009), 100×100

Sajnáljuk, hogy a gazdag tartalomban jóízűen szemezgetve – a korábbi számoktól eltérően – ebben ezúttal kevés kisgrafikai vonatkozású hírt találtunk. A grafika barátai azért nem maradnak ezúttal sem hír nélkül, mert dr. Kós Károly etnográfus 400 darab néprajzi tárgyú grafikáját tartalmazó kiállításáról olvashatnak az első írások között. Az „Országépítő” fiának harminc tablóból álló vándorkiállítását több helyen is bemutatták.

Több magyar város után decemberben a Kölcsey Központban láthatta a közönség Chagall nagyrészt bibliai témájú, 112 lapból álló litográfia sorozatát. Az immár országos híró Antal-Lusztig Gyűjteményről hosszabb cikk

Póka György linómetszete, X3, Op. 372 (1974)

szól. Ebből tudta meg az olvasó, hogy a 3 és félezer darabos kincsanyag grafikáiból a múlt év őszi kiállítás nyílt Miskolcon Csontvárytól Kondorig címmel. Holló László emlékét a városban a nevét viselő múzeum őrzi. A neves mester emléke előtt ezúttal két kiadvánnyal is tiszteleg az utókor. Az egyik kötet életének dokumentumait, a másik a képeiről szóló költeményeket tartalmazza. Találtunk ex librist is a kiadványban: Szilágyi Imre két kisgrafikájának egyikét be is mutatjuk (12. o.).

Négy oldalnyi, 6 illusztrációval kísért méltatás olvasható a Meskó-Póka házaspárról. Ebben említi meg a szerző, hogy a kiváló alkotópár alkotásjegyzékében közel 700 linómetszetű kisgrafika szerepel. Műveiket mintegy 130 egyéni kiállításon láthatták művészetük barátai. A gyűjtöket megnyugtathatja az a hír, hogy Póka György felesége elhunytá után is nagy odaadással végzi alkotómunkáját, élen járva a művészet népszerűsítésében.

A sokoldalú szerző messzire ellát, ezt mutatja cikke is a 80 éves Gross Arnold születésnapjára tárlatáról, mely januárig volt látható Budapesten, a Természettudományi Múzeumban.

A NÉZŐ•PONT 31-32. kötete ismét meglepetéssel szolgál olvasóinak. Vitéz Ferenc irodalmi és művészeti folyóirata ezúttal ilyen jellegű lapjairól közöl szemlét, felidézve e gazdag termésből az AGRÍÁ-tól POLISZ-ig számos kiadványt. Mivel a lap „fényképe” a címlap, ezek képe vezet be az írásokat, melynek során – megtisztelve bennünket – a kisgrafika e honi szószólójáról sem feledkeznek meg. – Száznegyven oldalnyi terjedelmének ismertetését meg sem kísérelhetjük, mégis kiemeljük a Jankovics Marcellról szóló kiállítási beszámolót, mely a

eltávozott Csernák Gábor hajdúböszörményi aktivistánk érdekeit örökíti meg az utókor számára.

A KNIŽNÍ ZNAČKA 1/2010. számából megtudtuk, hogy a cseh gyűjtők ez évi kongresszusát szeptember 17-19. napjain rendezik meg Hradec Královéban. Rokonszenves írása a lapnak az a megemlékezés sorozat, mely kerek számú születésnapjuk alkalmából idős művészeikről szól. Ezúttal Netušil és Kulhanek életművét méltatják. – Az egyesületről készült statisztikából kiderült, hogy az 433 tagot számlál, közülük 39 külföldi. A gyűjtőkön túlmenően 42 egyesület is tagja a SSPE-nek. – A több szép illusztrációt tartalmazó lapszámból egynek a képét is bemutatjuk.

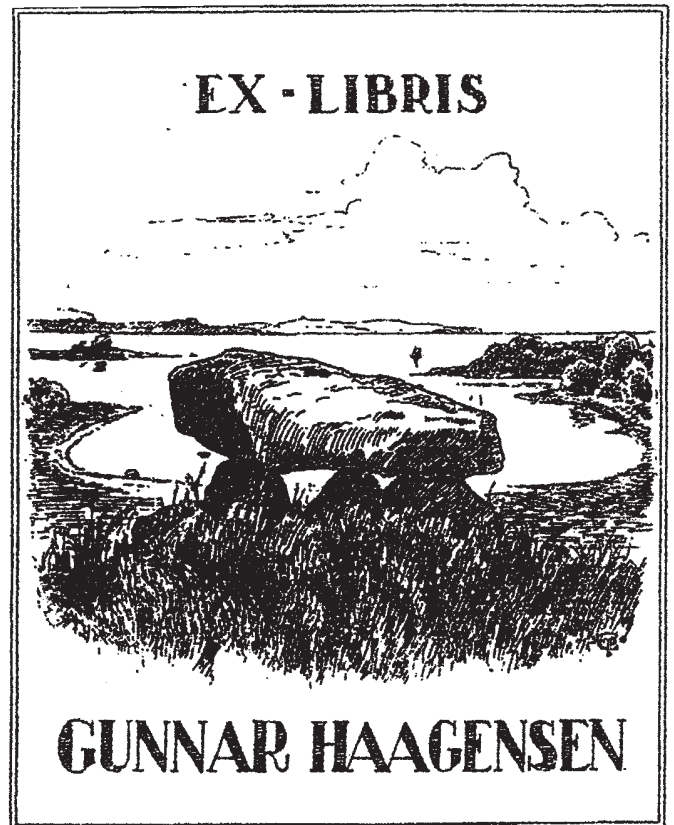
Anna Grmelová (CS), fametszete, X2 (1966)

Az EXLIBRIS ABOENSIS 70. számában figyelemreméltó egy svéd szakíró 3 oldalnyi írása, mely 14 képpel a kőkorszakból származó sírépítményeket foglalja össze. – Leila Lehtiranta szokásos elméleti rovatában ezúttal azoknak a könyveknek nagyobb megbecsültségéről ír, melyekben ex libris található.

Szilágyi Imre linómetszete, X3, Op. 873 (2001), 175×136

Kossuth-díjas alkotó filmalkotásainak listáját is tartalmazza. Örömmel olvastuk Lenkey gyűjtőtársunk Hegyibeszédeinek bemutatását és csatlakozunk a méltatáshoz, mely a váratlanul

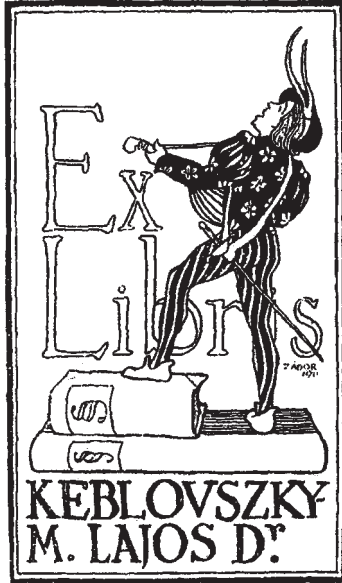

Gunnar Haagenzen grafikája, P1 (1930), 113×89

Ízléses kiállítású, 100 oldal terjedelmű a TEMPEVÖLGY hozzánk elsőként érkezett, immár ötödik száma. A Balatonfü-

red Városért Közalapítvány által kiadott nívós folyóirat a tájhoz kapcsolódó szerzők írásait közli, a vidék kultúráját érintő kérdésekkel foglalkozik. Számunkra azért becses ez a lapszám, mert tartalmazza Arató Antal tanulmányát „Jókai Mór a kisgrafikában” címmel. Lapunk szerkesztője a tőle megszokott alaposággal veszi számba a Jókai ábrázolásokat. Saját gyűjteményéből közöl több ilyen illusztrációt, egyben felvázolja az alkotók életútját, a nagy mesemondó személyisége iránt műveikben megnyilvánuló tiszteletet. Az írás bravúros sommázata a XX. századvégi magyar könyvjegyművészetnek.

A jogász témájú könyvjegyekről és az azok szimbólumrendszeréről közöl hosszabb cikket a MITTEILUNGEN DER Ö.E.G. 2010. áprilisi száma. A szerző, Karl F. Stock írását 7 kép kíséri. Az ilyen témájú ex libriseken a leggyakrabban a római Iustitia istenasszonya szerepel. Elmaradhatatlan kelléke: az ítélezést jelképező mérleg. Az itt-ott feltűnő vaskos kötetek a jog forrására, a törvénykönyvekre emlékeztetnek. Ilyen ábrázolást találunk Zádor Istvánnak a cikkből vett klisé-lapján is. Megemlíti a szerző, hogy a témának bőséges irodalma van. Ezek 5 oldalnyi jegyzéke e-mail, vagy a szerkesztőségnek címzett levél útján megszereshető.

Zádor István klisérajza, P1 (1911)

A lap hírei között olvastuk, hogy Herbert Schwarz gyűjteményéből ez év őszén kiállítást rendeznek Dürer az ex librisen címmel Kiskunhalason, a Szilády Gimnáziumban. (Itt jegyezzük meg, hogy a kronachi egykori könyvtáros, neves tudós 70. születésnapja alkalmából az iskolától együttműködéséért ezüstérem kitüntetésben részesült.)

A dán NORDISK EXLIBRIS TIDSSKRIFT 2010/1. számában arról ír, hogy egykor a tagság érdeklődésének hiánya miatt szűnt meg a holland gyűjtők egyesülete, az Exlibris-Kring. Szerencsére Hollandia egy második egyesülete, a Wereld Bibliothek-Vereiniging tovább is képviseli a gyűjtők érdekeit, sőt 1958 áprilisa óta folyóiratot is megjelentet.

Egy további cikkük arról szól, hogy a Sint Niklaas exlibris-központja által a múlt évben meghirdetett Mikulás-pályázaton 47 országból 447 alkotó vett részt 1015 pályaművével.

A THE NIPPON EXLIBRIS ASSOCIATION NEWSLETTER 150. száma a Don Quijote-ábrázolásokat foglalja össze. A George Sekine gyűjteményéből származó lapokból tíz képét is bemutatja. Érdekes lehet a lap következő cikke is, mely J. Uchida szerzőségét hirdeti. Címe: készítsünk fametszetet! Sajnos csak japán nyelven íródott s az angol résumé sem árul el többet.

A japán THE NIPPON EXLIBRIS ASSOCIATION NEWSLETTER 151. száma arról ad hírt, hogy a NEA évi öszejevetelét Shijukuban, a Washington Hotelben rendezik meg

november 6-án. A részvételi díj – az ebéd költségével és az ajándék-katalógussal együtt – 15 000 yen. Ez alkalommal kiállítják az utolsó 2 év ex libriseit is. Erre a lapok tulajdonosai legfeljebb 3 könyvjegyet küldhetnek el. Közülük választja ki a közönség a legszebbnek tartott kisgrafikát.

George Sekine folytatja az előző számban kezdődött sorozatát: a Don Quijote-ábrázolások közlését. A neves gyűjtőnek 72 ilyen lapja van 15 ország 52 művésztől. Az illusztrációk között szerepel Ürmös Péter XI technikájú fametszete is.

A Szlovéniában megjelenő OBVESTILA 183. száma közli Salamon Árpád itt is bemutatott linómetszetét.

Salamon Árpád linómetszete, X3, 62×59

Az ugyancsak Dániában megjelenő EXLIBRIS NYT 2010/1. száma 12 illusztrációval a 2010-es újrólapokat mutatja be, kicsinyítve, eredeti színeikben. Köztük szerepel Vén Zoltán rézmetszete is, melyet bemutatunk.

MERRY X-MAS

Vén Zoltán rézmetszete, C2

A SELCEXPRESS 79. számában többször esik szó a svájci gyűjtők éves találkozójáról, melyet április végén rendeztek meg Luzernben. Az eseményhez kapcsolódva a résztvevők számára előzetes tájékoztatást ad a lap a város látnivalóiról, történelméről. Ráadásul ugyanitt a városban született vagy élt exlibris-művészek tevékenységének gazdag enciklopédiája is olvasható. A találkozó alkalmára került egy másik helyen megrendezésre a MEMENTO MORI című kiállítás. Ezen szerepelt Michel Fingesten híres haláltánc-sorozata is, melynek egyik lapját közöljük. A művész ezen a közismert latin idézetet némi humoros módosítással szerepelteti s ezen a szerelem nyilasa, Amor sem a megszokott testhelyzetben látható.

Michel Fingesten lapja

A belgiumi Sint Niklaasban megjelenő BOOKMERK gazdag kiállítású 31. száma főként az ország művészeiről közöl cikkeket. Ezek közül kiemelkedik az a szerkesztőségi cikk, mely Martin Baeyens grafikusuk nem mindennapi vállalkozását ismerteti. A Van Gogh emléket idéző pompás lapjai révén nálunk is jól ismert alkotó a pekingi kongresszuson hat japán művészt kért fel egy-egy különös ex libris megalkotására. A lapok azért rendkívüliek, mert tulajdonképpen „összenőtt ikrek”. Az egyik képfél hagyományos európai stílusban készült, a másik Japán formavilágát idézi. Bonyolult színviláguk miatt nem vállalkozhattunk a grafikák bemutatására, annyit azonban megjegyzünk róluk, hogy a két oldal minden esetben egységes képet mutat és azokon az ihletet adó Baeyens stílusjegyei is megfigyelhetők.

A MITTEILUNGEN DER D.E.G. 2010/1. száma a megszokott 28 oldal terjedelemmel, sok eredeti színében reprodukált kisgrafikával jelent meg.

Az egyesület 2011-re exlibris pályázatot írt ki. Ennek részvételi feltételei Titkárunknál német vagy angol nyelvű szöveggel kérhető.

Eckart Pasche cikke a bányászat különböző jeleneteit ábrázoló ex libriseket foglalja össze, 10 kép kíséretében. Köztük szerepel Drahos István 1931-ben készült fametszete és Divéky József rézkarca. Ez utóbbit helyhiány miatt nem közöljük.

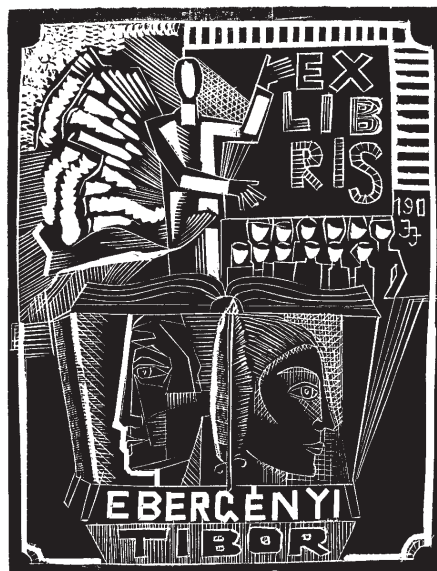
Több oldalon át 15 pompás, színes kép szemlélteti a 2010-es esztendőt köszöntő grafikák gazdag termését a világ minden tájáról.

Drahos István fametszete, X2 (1931), 114×68

PÁLYÁZAT

A német egyesület, a D.E.G. 2011-re pályázatot hirdet kis-méretű, a könyv méretéhez alkalmazkodó ex librisek készítésére. Egy pályázó legfeljebb 4 művével vehet részt. Részt vehet bárki, minden technika megengedett. A papír mérete nem haladhatja meg a 150×150 millimétert. Beküldési határidő: 2010. november 1. Négy díjat osztanak ki, melyek 1000 eurótól 300 euróig terjednek. Német vagy angol nyelvű kiírás Titkárunktól igényelhető.

Józsa János fametszete, X2, Op. 190, 100×77